

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра конструктивної географії і картографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету _____ В. І. Біланюк

“ _____ ” _____ 20 ____ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Екологічне інспектування та екологічний контроль

галузь знань	10 Природничі науки (шифр і назва галузі знань)
напрямок підготовки	6.040104 Географія (шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність	(шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	(назва спеціалізації)
факультет, відділення	географічний (назва факультету, відділення)

2017–2018 навчальний рік

Робоча програма **Екологічне інспектування та екологічний контроль** для студентів за напрямом підготовки 6.040104 Географія

Розробник: канд. геогр. наук, доцент Пилипович О. В.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри конструктивної географії і картографії

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Завідувач кафедри _____

_____ (Іванов Є. А.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

“___” _____ 20__ року

Схвалено Вченою радою факультету _____

Протокол від. “___” _____ 20__ року № ___

“___” _____ 20__ року Голова _____ (Біланюк В. І.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

©_Пилипович О. В., 2017 рік
© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2018 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 0401 Природничі науки	Варіативна (за вибором закладу)	
	Напрямок підготовки 6.040104 Географія		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): _____	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		III-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)			
Загальна кількість годин - 150		V-й	
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5.4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	48 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
		год.	
		Самостійна робота	
		86 год.	
	Індивідуальні завдання: год.		
	Вид контролю: іспит		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 67

для заочної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: у навчальному курсі “Екологічне інспектування та екологічний контроль” студенти повинні отримати теоретичні знання і практичні навички у сфері організації і здійснення природоохоронного інспектування; навчитися кваліфіковано вирішувати завдання, що пов’язані з раціональним використанням і охороною природних ресурсів; вміти визначати ступінь і характер впливу антропогенного об’єкту на навколишнє середовище та дотримання суб’єктами господарювання вимог природоохоронного законодавства, норм і правил у галузі охорони природи для вжиття заходів по усуненню виявлених порушень та попередженню негативного впливу на довкілля.

Головними завданнями курсу є:

- навчити студентів встановлювати закономірності у взаємовідносинах між людиною, об’єктами господарювання, живими організмами і довкіллям;

- ознайомити студентів з основними методами природоохоронного інспектування на об'єктах, що можуть завдати шкоди природному середовищу;
- дати знання щодо правильного використання законодавчих та нормативних документів у природоохоронному контролі;
- дати практичні навички щодо здійснення державного екологічного контролю за охороною та раціональним використанням водних ресурсів, атмосферного повітря, земельних ресурсів, лісів та рослинних ресурсів, тваринного світу, дотриманням заповідного режиму, здійснення прикордонного екологічного контролю тощо;

В результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- види заходів впливу щодо порушників природоохоронного законодавства;
- зміст основних законодавчих та нормативних документів для здійснення природоохоронного контролю;
- обов'язки та права працівників екологічного контролю;
- нормативи часу при здійсненні державного контролю за дотриманням вимог природоохоронного законодавства;
- методики розрахунків розмірів стягнень за шкоду завдану навколишньому середовищу.

вміти:

- здійснювати державний контроль за охороною та раціональним використанням водних ресурсів;
- здійснювати державний екологічний контроль за станом атмосферного повітря;
- здійснювати державний контроль за охороною земельних ресурсів та утворенням, розміщенням і утилізацією відходів;
- здійснювати державний контроль у галузі охорони, використання і відтворення лісів та інших рослинних ресурсів;
- здійснювати державний контроль у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу та дотримання заповідного режиму;
- розраховувати розмір матеріальних відшкодувань за збитки завдані навколишньому середовищу;
- складати акти, протоколи та постанови про адміністративні правопорушення у галузі природоохоронного законодавства.

1. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Нормативно-правова база інспектування навколишнього природного середовища

Тема 1. Мета та завдання курсу «Інспектування навколишнього природного середовища»

Тема 2. Види заходів впливу щодо порушників природоохоронного законодавства

Тема 3. Нормативи часу при здійсненні державного контролю за додержанням вимог природоохоронного законодавства

Тема 4. Вилучення знарядь незаконного добування природних ресурсів та продукції, що з них вироблена.

Тема 5. Мета, завдання та об'єкти прикордонного екологічного контролю.

Змістовний модуль 2. Види та методика інспектування навколишнього природного середовища

Тема 6. Здійснення державного контролю за охороною та раціональним використанням водних ресурсів

Тема 7. Здійснення державного контролю за охороною атмосферного повітря

Тема 8. Здійснення державного екологічного контролю за охороною земельних ресурсів та утворенням, розміщенням і утилізацією відходів

Тема 9. Здійснення державного контролю у галузі охорони, використання і відтворення лісів та інших рослинних ресурсів

Тема 10. Державний контроль у галузі охорони, використання та відтворення тваринного світу

Тема 11. Здійснення державного контролю за дотриманням заповідного режиму

Тема 12. Організація прикордонного природоохоронного контролю

Тема 13. Товари та товаросупровідні документи, що підлягають прикордонному екологічному контролю

Тема 14. Види прикордонного екологічного контролю

Тема 15. Радіаційний прикордонний контроль. Рівні контролю.

Тема 16. Прикордонний екологічний контроль небезпечних вантажів та відходів.

Тема 17. Прикордонний екологічний контроль об'єктів рослинного та тваринного світу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Стандартизація як інструмент управління довкіллям												
Тема 1. Мета та завдання курсу «Інспектування навколишнього природного середовища»	10	4				6						
Тема 2. Види заходів впливу щодо порушників природоохоронного законодавства	8	2				6						
Тема 3. Нормативи часу при здійсненні державного контролю за додержанням вимог природоохоронного законодавства	8	2				6						
Тема 4. Вилучення знарядь незаконного добування природних ресурсів та продукції, що з них вироблена.	8	2				6						
Тема 5. Мета, завдання та об'єкти прикордонного екологічного контролю.	8	2				6						
Разом за змістовим	42	12	-			30						

модулем 1													
Змістовий модуль 2. Назва													
Тема 6. Здійснення державного контролю за охороною та раціональним використанням водних ресурсів	10	4	2			4							
Тема 7. Здійснення державного контролю за охороною атмосферного повітря	10	4	2			4							
Тема 8. Здійснення державного екологічного контролю за охороною земельних ресурсів та утворенням, розміщенням і утилізацією відходів	12	4	2			6							
Тема 9. Здійснення державного контролю у галузі охорони, використання і відтворення лісів та інших рослинних ресурсів	12	2	4			6							
Тема 10. Державний контроль у галузі охорони, використання та відтворення тваринного світу	8	2	2			4							
Тема 11. Здійснення державного контролю за дотриманням заповідного режиму	8	2	2			4							
Тема 12. Організація прикордонного природоохоронного контролю	8	4				4							
Тема 13. Товари та товаросупровідні	6	2				4							

документи, що підлягають прикордонному екологічному контролю												
Тема 14. Види прикордонного екологічного контролю	8	4				4						
Тема 15. Радіаційний прикордонний контроль. Рівні контролю.	8	2				6						
Тема 16. Прикордонний екологічний контроль небезпечних вантажів та відходів.	12	4	2			6						
Тема 17. Прикордонний екологічний контроль об'єктів рослинного та тваринного світу.	6	2				4						
Разом за змістовим модулем 2	108	36	16			56						
Усього годин	150	48	16			86						

5. Теми семінарських і практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розрахунок стягнень за збитки, спричинені порушенням водного законодавства	2
2	Розрахунки стягнень за збитки спричинені забрудненням атмосферного повітря	2
3	Обчислення розміру майнових стягнень за заподіяну шкоду лісовому господарству	2
4	Обчислення розміру шкоди, заподіяної зеленим насадженням населених пунктів	2
5	Розрахунок розміру стягнень за збитки, заподіяні незаконним добуванням (знищенням) дикої фауни	2
6	Обчислення розміру шкоди, заподіяної територіям та об'єктам природно-заповідного фонду	2
7	Розрахунок розміру стягнень за понадлімітне розміщення відходів	2
8	Умови транспортування через державні кордони України небезпечних вантажів	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Суть заходів дисциплінованого впливу за правопорушення в галузі охорони природи	
2	Категорії водних об'єктів	
3	Типи та особливості функціонування меліоративних систем	
4	Вплив автотранспорту на забруднення атмосферного повітря	
5	Сучасні проблеми лісового господарства України	
6	Права та обов'язки громадських інспекторів з охорони довкілля	
7	Умови поводження з незаконно добутою продукцією полювання, рибальства та недревних рослинних ресурсів	
8	Питання, що повинні бути розглянуті при інспекторських перевірках складів з пестицидами та агрохімікатами	
	Разом	

ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Збірник законодавчих актів України про охорону навколишнього природного середовища - в 11 т., Ч., Зелена Буковина, 1996-2005.
2. Екологія і закон. Екологічне законодавство України. - в 2-х т., К., Юрінком Інтер, 1997.
Колесник О.В., Солодкий В.Д., Масікевич Ю.Г., Ефективні технологічні підходи до збереження лісових екосистем Буковинських Карпат // Науковий вісник Ужгородського університету, "Серія біологія", № 10. Ужгород, 2001- с 107-109.
3. Костров М.М., Сівак В.К., Солодкий В.Д., Державний екологічний контроль, Чернівці, Зелена Буковина, 2006 – 386 с.
4. Сівак В.К., Солодкий В.Д., Основи екологічної безпеки територій та акваторій. Ч., Зелена Буковина, 2000 - 150 с.
5. Пилипович О.В. Організація прикордонного екологічного контролю: навч.-метод. посібник /Ольга Пилипович; ЛНУ ім.І.Франка. – Львів: СПОЛОМ, 2012. – 208 с.
6. Солодкий В.Д., Природоохоронне інспектування. Навч.посібник. - Чернівці, Зелена Буковина, 2007 – 396 с

Допоміжна

1. Джигирей В.С., Сторожук В.М., Яцюк Р.А. Основи екології та охорона навколишнього природного середовища. Підручник. – Вид. 3-тє. доп. – Львів, Афіша, 2001 – 272с.
2. Г.О. Білявський. Л.І. Бутченко, В.м. Навроцький. Основи екології: теорія та практикум. Навчальний посібник. – к.: Лібра. 2002. – 352с.
3. Водний кодекс України
4. Проблеми сталого розвитку України / Зб. наук., доп. –К.: БМТ, 1998-402с.
5. Екологія і закон. Екологічне законодавство України. – в 2-х т., К., Хрінком інтер, 1997
6. Клименко М.О., Прищепа А.М., Вознюк Н.М Моніторинг довкілля: Підручник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2006. – 360с.
7. Питна вода. Нормативні документи: Довідник: У 2т. – Укр. та рос. Мовами /за ред.. В.Л. Іванова. —Львів: НТЦ «Леонорм – Стандарт», 2001.-т.234с.

8. Конституція України. Прийнята від 28 червня 1996 року.
9. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" // Відомості Верховної Ради України. 1991. № 41.
10. Положення про Червону книгу України. Затверджено постановою Верховної Ради України від 29 жовтня 1992 р. // Екологічне законодавство України. Книга 2. К., 1998.

Інформаційні ресурси

1. www.basel.int
2. www.ecoleague.net
3. www.dei.lviv.ua
4. www.ecology.lviv.ua
5. www.uazakon.com
6. www.kmu.gov.ua
7. www.menr.gov.ua